

Gotlandsfårsföreningen

Temanummer 2022

**Ett temanummer om avel
för att inspirera och motivera
till aktivt avelsarbete**

Foto: Eva Twengström

Gotlandsfår

– en ras med unika pälseegenskaper

Gotlandsfåret har sitt ursprung i det gotländska utgångsfåret. Genom urval för storlek och pälskvalitet har gotlandsfåret utvecklats till en effektiv ras för produktion av både kött och vackra pälskinn. Det överordnade avelsmålet är att lammens unika pälseegenskaper skall fortsätta utvecklas. Genom sin rörlighet och goda förmåga att utnyttja varierande betesmarker är gotlandsfåren också mycket lämpliga till landskapsvård.

Stambok och officiell härstamning

Gotlandsfåret är numerärt Sveriges i särklass största fårras med ca 16 000 tackor och 1 000 baggar fördelat på drygt 500 besättningar. Alla rasrena gotlandsfår finns med i det officiella härstamningsregistret (stamboken) som administreras i programmet Elitlamm. Det krävs fyra generationer rasrena får som skall finnas i Elitlamm för att införa ett får i härstamningsregistret. Det betyder i praktiken att endast lamm som föds av föräldrar som har officiell härstamning och finns med i Elitlamm kan räknas som renrasiga gotlandsfår.

Avel – gårdsmönstring, riksbedömning och skinnuppföljning

För avelsarbetet med gotlandsfår är årlig pälsmönstring av lammen grunden till framgång. Riksbedömning av de bästa baggarna kan för en köpare ge ytterligare information och är ett krav om man vill sälja baggar på höstens pälsbaggauktioner. Återtag av individmärkta, beredda skinn för systematisk genomgång av kvaliteten, är ytterligare ett verktyg för den avelsintresserade uppfödaren.

Följ oss på Facebook och Instagram och få alltid det senaste nytt från föreningen!

Foto: Marie Rydin-Alveskog

Gotlandsfårsföreningen

Gotlandsfårsföreningen är en förening för alla som är intresserade av gotlandsfår och avelsarbete med denna ras. Här träffar du likasinnade, och kan delta i föreningsarbete utifrån dina förutsättningar. Varje år ger vi ut tre nummer av vår tidskrift som innehåller både faktaartiklar, artiklar om eldsjälarna inom fårnäringen samt reportage från evenemang så som Skinn-SM och baggauktioner som föreningen är engagerad i.

Text detta nummer där inte annat anges:
Eva Twengström och Karin Terstappen

www.silverlock.se

Mönstring

Gårdsmönstring av alla lamm i besättningen är det viktigaste momentet i avelsarbetet. Det ger underlag till urval av livdjur och uppgifterna ligger till grund för avelsvärderingen. Närmare en tredjedel av alla gotlandsfårslamm mönstras inte och det är en angelägen uppgift att öka andelen mönstrade lamm.

Djur som inte är mönstrade eller har föräldrar som inte är mönstrade har ett mycket osäkert värde som avelsdjur. För den avelsintresserade är det vid inköp av livdjur alltså viktigt att kontrollera att säljarbesättningen årligen mönstrar lammen.

Foto: Marie Rydin-Alveskog

Mönstringsdagen. Foto: Marie Rydin-Alveskog

Foto: Katarina Björn

Mönstringen görs när lammen är 110–120 dagar gamla och inkluderar vägning, kroppsbedömning och pälsmönstring. Pälssegenskaper som bedöms är färg, lock, päls hårs-kvalitet, täthet samt en helhetspoäng för pälskvaliteten. De egenskaper som poängsätts graderas på en skala 1–6 där 1:an är sämst och 6:an bäst, reserverad endast för de absoluta toppdjuren. Det finns dessutom möjlighet att registrera kommentarer som man vill prioritera i avelsarbetet i den egna besättningen. Det är viktigt att samtliga lamm mönstras. Om man väljer ut några djur att mönstra kommer avelsvärdena inte att bli korrekta. Väljer man att enbart mönstra de djur som ser bäst ut så kommer dessa djur att få sämre avelsvärden än om hela besättningen mönstras. I nuläget får även djur som inte är mönstrade avelsvärden men värdena blir naturligtvis betydligt osäkrare.

På www.silverlock.se finns en lista över rekommenderade mönstrare. Det är tillåtet att mönstra sina egna djur men det krävs flera års erfarenhet och många bedömda djur för att bli duktig mönstrare.

På www.silverlock.se finns även en länk till aktuella mönstringsinstruktioner. Där beskrivs noggrant kriterierna för poängsättning och det finns också tips om hur mönstringen planeras och genomförs praktiskt.

Om man vill spara egna baggar för vidare avel kan det vara värdefullt att få en "second opinion" genom att anmäla djuren till riksbedömning. Det är en noggrann bedömning genomförd av erfarna domare som kan ge upplysning om djurets styrkor och eventuella svagheter.

Mönstringsutbildningar

Mönstringskurserna är indelade i tre nivåer, där steg 1 och 2 arrangeras av distriktsföreningarna inom Svenska Fåravelsförbundet. Steg 3 arrangeras i SFs regi och i samband med kursen finns möjlighet att avlägga prov för att bli rekommenderad mönstrare. Info om kommande kurser publiceras inför sommaren på SFs hemsida.

Dessutom anordnas årligen träffar, sk sambedömningar, för mönstrare. Träffarna är viktiga för att upprätthålla kompetens och för fortbildning. Rekommenderade mönstrare skall regelbundet delta i sambedömningar, där de gemensamt bedömer ett antal djur för att kalibrera sig mot varandra, så att det inte blir för stora individuella skillnader i mönstringen.

Foto: Eva Twengström

Samlingsfälla. Foto: Marie Rydén-Alveskog

Foto: Karin Wennäs

Tips inför mönstringsdagen

Inför mönstring är det klokt att djurägare och mönstrare kommer överens om hur arbetet kan genomföras på bästa sätt. Olika mönstrare kan ha skilda önskemål och bör erbjudas goda förutsättningar och en bra arbetsmiljö. Tänk till exempel på att djuren inte ska vara behandlade mot fästingar/löss senare än ca fyra veckor före mönstring. Dels kan preparatet påverka färgbedömning men framför allt bör mönstraren slippa att pälsbedöma nybehandlade djur. Det är också viktigt att lammen är torra.

Vägning av djuren kan göras i samband med pälsmönstring. Om besättningen är stor kan det vara en fördel att väga djuren i förväg om de som mönstras sist på dagen får stå och vänta i fällan i flera timmar. Viktminskningen kan vara betydande. I Elitlamm anger man vägningsdatum för att tillväxtberäkningen ska bli så korrekt som möjligt.

Avelsvärdering

Avelsvärdering är ett modernt verktyg för att förbättra möjligheterna till framsteg i avelsarbetet och används framgångsrikt världen över inom husdjursaveln. Med avancerad statistik och kännedom om släktskap mellan djuren kan man beräkna avelsvärden som är den bästa prognosen för vilka egenskaper djuren nedärver.

Avelsvärdena för päls egenskaper, liksom kroppsform och tillväxt, bygger på de uppgifter som registreras vid mönstringen. En noggrann mönstring, korrekta födelseuppgifter och vägning av djuren under uppväxten är viktigt för att få tillförlitliga värden.

Tolkning av avelsvärden

I Elitlamm finns hjälpavsnitt som beskriver hur avelsvärdena ska tolkas. För majoriteten av egenskaperna så är värden över 100 att föredra då det visar att djuret är bättre än genomsnittet. Undantag finns när det gäller färgnyans samt lockstorlek. Färgnyans >100 är djur som nedärver mörkare färg än genomsnittet och lockstorlek >100 innebär att djuret nedärver en större lock än genomsnittet.

Foto: Karin Wennäs

Rasindex

Till ytterligare hjälp vid livdjursval finns också index för gotlandsfår. Inte minst för de som inte vill eller har tid att sitta med alla uppgifter om djuren så kan indexen erbjuda ett snabbspår. Höga index är förstås önskvärt men så länge man åtminstone väljer högre än medelvärdet i besättningen vid egen rekrytering eller hos en ny avelsbagge kan man förvänta sig avelsframsteg.

Pälsindex (PIX) lägger enbart vikt på päls egenskaper.

Köttproduktionsindex (KIX) lägger enbart vikt på tillväxt- och slaktkropps egenskaper.

Rasindex (RIX) avser att ge den totalt bästa ekonomin av päls och kött.

För att skilja indexen från avelsvärden anges de med basen 0 istället för 100 som gäller för avelsvärden.

Läs mer om avelsvärdering i broschyren "Det mesta du behöver veta om BLUP avelsvärdering" – av Ann-Charlotte Jansson. Den finns att ladda ner från www.faravelsforbundet.se.

Riksbedömning

Riksbedömning av bagglamm, och om man så önskar också av tacklamm, anordnas årligen på ett flertal platser runt om i landet och administreras av Svenska Fåravelsförbundet. Det är i första hand SFs distriktsföreningar som anordnar men möjlighet att anordna riksbedömning kan också finnas för exempelvis en grupp intresserade uppfödare om man tillsammans har ett tillräckligt stort antal djur. Alla uppfödare är välkomna att anmäla sina bästa lamm för bedömning av utbildade domare. Riksbedömningarna sker under andra halvan av augusti och är en utförligare beskrivning av djuren än gårdsmönstringen. Förutom pälsegenskaper bedöms kropp och funktionalitet och dessutom görs ultraljudsscanning av fett- och muskeldjup.

Syftet med riksbedömning är att ge ytterligare underlag vid val av livdjur. Det kan gälla inför försäljning och inköp av avelsdjur men också vid rekrytering av egna avelsbaggar kan det vara värdefullt att få en ytterligare, noggrannare bedömning. Avkommor efter riksbedömda baggar betingar för vissa köpare ett högre värde.

Det är värt att notera att riksbedömning görs vid ett tillfälle i baggens liv och det är väl känt att miljöfaktorer som avvänjningstidpunkt, väder, fodertillgång på eftersommaren mm har stor betydelse för hur djuren visar sig. Tvättningen av baggarna inför bedömning har också betydelse för pälskvaliteten på bedömningsdagen. Även tex långa transporter kan påverka dagsformen. Detta bör man ha i åtanke när man utvärderar bedömningsresultatet. Ett bagglamm som fått en bedömning helhet päls sämre än 3 är sällan intressant för en köpare men kan vara användbar i den egna besättningen om den tillför nytt genetiskt material (tex resultat av semin), har bra avelsvärden och den gårdsmönstrades med höga poäng.

Det är lätt att man som uppfödare som åker på riksbedömning för första gången (och för all del femtioelfte) upplever att ens finaste baggar inte får den bedömning man tycker de är värda. Det kan vara bra att känna till att många erfarna

fårägare lägger extra omsorg på riksbedömningsbaggar och tar medvetna beslut vid avvänjning och angående utfodringsstrategin under sensommaren.

Inför beslutet att använda en bagge bör man ta hänsyn till både mönstrings- och riksbedömningsresultat samt avelsvärden. Det är få baggar som kvalar in bland toppdjuren för alla tre avelsverktygen och man får normalt göra kompromisser.

Riksdomarna är några av våra mest erfarna mönstrare och deras mångåriga erfarenhet samt regelbundna träffar inför säsongen för kalibrering lägger grunden till det system vi har för att utbilda uppfödare som vill mönstra sina och andras djur. Riksdomarna håller också i de årliga sambedömningsträffar som anordnas för rekommenderade mönstrare som uppdatering och fortbildning. Riksbedömningar är därför på flera plan ett verktyg i avelsarbetet.

Förklaringar till protokollet på nästa uppslag

1 Ägaren av en ungbagge på riksbedömning är för det mesta uppfödaren men måste inte vara det.

2 SE-numret är det som specifikt identifierar vilken besättning baggen är född i.

3 Man bör sträva efter att använda baggar i avel som är åtminstone nöjaktigt korrekta vad gäller ben och kotor. En bagge som inte har några anmärkningar utifrån det normala för rasen får ett kryss i rutan "Inga anmärkningar". Vid mindre avvikelser kan anmärkningen ha tillägget "Ngt" (= något). Eftersom baggarna under hösten ännu är i tillväxtfas kan detta "ngt" ibland rätta till sig men ibland också bli mer uttalat med tiden. Vissa baggar spänner sig mycket när de står på bordet och är svårbedömda. Man bör vara uppmärksam både som säljare och köpare vid ett ägarbyte, speciellt om det finns kommentarer om funktionaliteten.

4 Storleken har betydelse! Baggens fertilitet har starkt samband med pungens omkrets. Storleken påverkas förstås av baggens ålder och vikt. Riktvärdet för ungbaggar, ca 6 månader, av gotlandsfår som ska sättas i avel är en pungomkrets på minst 26 cm.

5 Exteriören bedöms enligt EUROP-skalan som är densamma som slakterierna använder vid slaktklassificering. Gotlandslamm klassar sig normalt mellan 6 (O+) och 8 (R) men varken 5 (O) eller 9 (R+) är ovanligt.

6 Ultraljudsmått

Fettjocklek mäts i mm och korrigeras för

<i>Tackans ålder</i>	1 år	+0,4 mm
	2 år	+0,2 mm
	3–9 år	0 mm

Kullstorlek född uppfödd

1	1	-0,6 mm
2	1	-0,3 mm
2	2	0 mm
3	2	+0,1 mm
3	3	+0,3 mm
4	3	+0,5 mm
4	4	+0,7 mm

Lammålder 0,02 mm/dag
(tillägg för yngre lamm och avdrag för äldre)
Vid riksbedömning korrigeras gotlandsfårslamm till 140 dagar

Muskeldjup

Lammvikt 0,3 mm/kg
(tillägg för lättare lamm och avdrag för tyngre)
Vid riksbedömning korrigeras gotlandsfårslamm till 45 kg

7 Fläckar och partier med avvikande nyans noteras. Varken flammighet eller peppar-och-salt är önskvärda egenskaper.

8 Önskvärt är att pälsen har en ren och klar färg och gärna tonar mot blått (gråtonade rutor).

9 Önskad lockstorlek är medellock eller stor lock. Även extra stor lock med bra form kan resultera i hög lockpoäng. Raderna utbredning och kvalitet ger extra information till de poäng som getts.

10 Stapelformen är viktig för lockkvaliteten och breda staplar är positivt medan tunna staplar är mindre önskvärt.

11 Pälshårets grovlek bör vara medium till något grovt. Mediumbedömningen kan ytterligare förfinas och markeras med en ev. pils riktning - mot ngt grovt eller tunt. Raderna grövre respektive tunnare ger extra information till den genomsnittliga grovleken. Samma gäller för pälshårets silkighet respektive glans som delvis kan vara silkigare eller strävare respektive glansigare eller mattare än vad poängen anger. De delar på kroppen som är mer centrala för det färdiga skinnet, tex manke, rygg och kors, har störst betydelse för bedömningen.

12 Förekomst av avvikande hårtyper är inte önskvärt.

13 Slutligen bör pälsen varken vara för tät eller alltför gles.

14 Domarna gör en helhetsbedömning där djur som är i toppform ges 4,5 eller 5. De egenskaper som påverkar helhetspoängen mest är lock och pälshår medan färgen har något mindre betydelse.

Riksbedömning av bagglamm, riksdomarna Katarina Fritjofsson och Göran Carlsson. Foto: Lina Mattsson

		RIKSBEDÖMNINGS PROTOKOLL			Riksdomare sign						
PÄLS År:											
Ras _____	Ort och län _____	Löpnummer _____		Moderns ålder _____							
ÄGARE	Namn 1		Adress _____								
BAGGE	Född i län _____	SE-nummer 2	Önnummer _____	Namn _____	Födelsedatum _____	Född 1- 2- 3- 4 _____					
FUNKTION-ALITET	Benställning fram Snäv ☐ Vid ☐		Benställning bak Hastrång ☐ Hjulbent ☐								
	Kor fram _____ Tävid ☐ Veka ☐ Raka ☐		Kotor bak _____ Veka ☐ Raka ☐								
☐ Inga anmärkningar		4 Omkrets pung _____		cm							
RASTYP	☐ Inga anmärkningar				EUROP _____						
KROPP	VIKT OCH EXTERIÖR	Vikt, kg _____	Anmärkningar _____	Framparti, bog ☐	Rygg, bål ☐	Kors, lår 5					
	ULTRALJUDS MÅTT mm	Fettjocklek _____	Mor ålder _____	Kull _____	L. ålder _____	Fettjocklek _____					
		Ryggmuskeldjup 6	Korr _____	Lamm vikt _____	Korr mått _____	Ryggmuskeldjup _____					
FÄRG	V = vit, Vg = vitgrå, Xlg = extra ljusgrå, Lg = ljusgrå, G = grå, Mg = mörkgrå, Sg = svartgrå, S = svart					NYANS					
AVVIKANDE NYANS	7 Placering		Ljus	Mörk	Liten	Medel	Stor	Svag	Medel	Stark	
	☐ Ngt flammig		☐ Flammig	☐ Något peppar och salt	☐ Peppar och salt						
RENHET	☐ Ren 8	☐ Medel	☐ Oren								
	☐ Blåton	☐ Röda toppar	☐ Blekta toppar	☐ Svarta toppar							
LOCK	VL = vågig lock	XSL = Extra stor lock	SL = stor lock	ML = medelstor lock	LL = liten lock	STORLEK					
UTBREDNING	9 Större	Nacke ☐	Manke ☐	Sida ☐	☐	☐	Lår ☐				
	Mindre	Bog ☐	Manke ☐	☐	Rygg ☐	Buk ☐	Ljumske ☐	Lår ☐			
KVALITET	Bättre	Bog ☐	Sida ☐	☐	☐	☐	Lår ☐				
	Sämlre	Bog ☐	Sida ☐	Rygg ☐	☐	☐	Lår ☐				
STAPEL	10										
FORM											
PÄLSHÅR	G = Grovt	NG = Något Grovt		M = Medium		NT = Något Tunt		T = Tunt		GROVLEK	
	Grovre	Nacke ☐	Sida ☐	☐	☐	☐	Lår ☐				
SILKIGHET	Tunnare	Bog ☐	Manke ☐	☐	Rygg ☐	Kors ☐	Lår ☐				
	☐ Mycket silkigt	☐ Silkigt	☐ Medel	☐ Något strävt	☐ Strävt						
GLANS	Silkigare	☐	Sida ☐	☐	☐	☐	Lår ☐				
	Strävare	☐	☐	Rygg ☐	☐	Kors ☐	Lår ☐				
GLANS	☐ Mycket glansigt	☐ Glansigt	☐ Medel	☐ Något matt	☐ Matt						
	Glansigare	☐	Sida ☐	☐	☐	☐	Lår ☐				
AVVIKANDE HÅRTYPER	Märghår	☐ Liten andel	☐ Måttlig andel	☐ Stor andel	☐	☐	Spindelväv				
	Dådår	☐ Liten andel	☐ Måttlig andel	☐ Stor andel	☐	☐	Blandhår				
TÄCKNING	☐ Tätt	☐ Något Tätt	☐ Medel	☐ Något Gles	☐ Gles	14 HELHET PÄLS					
Övriga noteringar											

Skinnpremiering

Att tävla i Gotlandsfårsföreningens Skinn-SM, och få sina skinn premierade, är ytterligare ett verktyg för oss med pälsfår att ha i vår avelsverktygslåda. Med premieringen kan man få en värdeomräkare hur ens egna skinn står sig jämfört med andra producenter i landet. Att titta på skinn, är ett sätt att följa upp hur resten av övriga avelsverktyg utfallit. Ditt skinn kanske får komma med på utställningen, eller till och med föll flera av domarna i smaken och får vara med om en prisutdelning. Skinnen blir ytterligare bedömda av publiken också. Att överhuvudtaget titta på sina och andras skinn är alltid lärorikt, och oftast ställer man sig ytterligare frågor, eller antar utmaningar att kunna producera fina skinn, eller skinn av en karaktär som passar för just din hemmamarknad eller annan specifik kund. Att titta på andra besättnings skinn ger kanske kunskap om just den besättningen.

Och det anordnas olika seminarier, och möten, med intressanta och aktuella ämnen, alltifrån foder till färgernas nedärvning, lockarnas storlek till hur man fotografiskt framhåller bästa möjliga bild av djur och skinn.

Håkan Blidberg

Bedömer varje enskilt skinn. Foto: Marie Rydin-Alveskog

Skinnpremiering med publik. Foto: Karin Wennäs

En hjälp på traven, är att numera på premieringsutställningen, efter prisutdelningen så visas vid skinnen vilken bagge som är far till lammet, något som kan sporra och vägleda i sökandet efter nytt avelsmaterial till kommande säsonger. Det är ett gyllene tillfälle att träffa andra fårägare med samma intresse att byta erfarenheter och knyta kontakter med.

Foto: Marie Rydin-Alveskog

Livdjursförmedling

Gotlandsfårsföreningen får ofta frågor om var man kan köpa livdjur. Vi värnar om hög kvalitet på avelsdjur och betonar vikten av ett gott smittskydd. Inga djur utan god hälsostatus ska flyttas mellan gårdar. På www.silverlock.se finns en lista över medlemsbesättningar som anmält säljintresse och:

- är Maedi-Visna fria
- är med i Klövkontrollen (F-status)
- förbinder sig att lämna Hälsodeklaration
- har djur som är registrerade i det officiella härstamningsregistret i Elitlamm
- årligen mönstrar lammen
- ställer upp som mentor för sina livdjursköpare

Listan bygger på besättningarnas egna uppgifter så tänk på att kontrollera att certifieringarna är giltiga också vid köptillfället. Både uppgifter i hälsodeklarationer och parastitstatus kan förändras över tid så var uppmärksam på att de är aktuella.

Semin

Fårsemin är nu en väl etablerad verksamhet i Sverige och att seminera är ett utmärkt sätt att få tillgång till bra baggar. I Sverige har vi förhållandevis små problem med sjukdomar på våra djur men importer och kanske också förändrat klimat gör att utvecklingen går åt fel håll. Att seminera sina djur är ett sätt att få in nya gener i besättningen på ett smittsäkert sätt. Gotlandsfårägare är lyckligt lottade då semindoser från ett stort antal gotlandsbaggar numera finns att tillgå. Gård & Djurhälsan anordnar årligen flera kurser som ger behörighet att seminera egna djur. Mer om semin finns att läsa på: www.faravelsforbundet.se.

Elitlamm

I Elitlamm registreras alla uppgifter om djuren. För den som är avelsintresserad är Elitlamm Avel & Produktion den programvariant som är aktuell. Där har man möjlighet att registrera mycket om djuren, det kan gälla hälsa, vägningar och slakt, men också göra anteckningar som är viktiga för det egna avelsarbetet. I Avel & Produktion registrerar man mönstring och får avelsvärden på djuren. Elektronisk stalljournal samt läkemedelsjournal är integrerade i programmet och underlättar nödvändig dokumentation. Det finns också bra funktioner för avelsplanering, släktskapsanalyser, statistikuppföljning mm.

Foto: Marie Rydin-Alveskog

Foto: Marie Rydin-Alveskog

Baggauctioner

Under september anordnas pälsbaggauctioner på tre platser i landet. På dessa auktioner säljs endast riksbedömda baggar från besättningar som är med i alla hälsoprogram. Vissa baggar säljs för höga belopp men det brukar finnas baggar i alla prisklasser och därmed en bagge för varje plånbok och varje besättning. Baggauction är för den avelsintresserade en av årets höjdpunkter och en folkfest där man också träffar kollegor och branschfolk. Så väl mött i september!

Utgivare:
Gotlandsfårsföreningen
Eva Twengström
Hemse Sindarve 310
62350 Hemse
070 84 90 245

e-post: eva.twengstrom@gmail.com

Medlemsbladet utkommer med
3 nummer/år

Layout och redaktör: Marie Rydin-Alveskog
Bankgiro 5468-0772

Medlemskap i föreningen kostar 350:-.

Hemsida: www.silverlock.se

Foto: Karin Wennås

Köpa livdjur – ha koll på hälsoläget!

Köp endast djur från besättningar som är anslutna till Maedi-Visna programmet och som har uppnått M3-status. Säljarbesättningen ska också ha F-status (fotrötecertifierad) och djuren åtföljas av Gård & Djurhälsans Hälsodeklaration vid försäljningen. Be också säljaren om senaste årens analysprotokoll över parasitförekomst och gå igenom dessa med en veterinär som är kunnig på får. Följ alltid Gård & Djurhälsans karantänsrekommendationer.